

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang.”

Abonnementsprijs per jaar:
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:
Per vakje f 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Boeatan. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Feuilleton. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officieele Berichten.

DEN HAAG - MEULESTRAAT 19

Hoewel wij niet vooruit willen loopen op het Jaarverslag van Boeatan, dat vóór Mei a.s. zal worden uitgebracht, kunnen wij toch niet nalaten thans reeds met vreugde te constateeren, dat 1911 een niet onbelangrijk jaar voor het streven tot opheffing der Nederl.-Indische volkskunst is geweest en dat ook de vooruitzichten der volgende jaren hoop geven op meerder succes bij voortgezette arbeid. Daarom tracht dan ook de Raad van Beheer met hernieuwden moed tot het nemen van nog ongeplaatste aandelen van Boeatan (à f 50) offervaardige belangstellenden te winnen.

De vóór Mei 1914 te Parijs beraamde Kunstnijverheid-tentoonstelling kan der Indische volkskunst zeer ten goede komen.

De volgende circulaire werd aan belangstellenden in Indië verzonden:

„Met het oog op de thans nog zoo groote moeilijkheid om van Inlandsche nijveren gedaan te krijgen, dat hunne leveringen van huisvlijt- en kunstnijverheid-voorwerpen altijd beantwoorden aan zelfs matig gestelde eischen of opgegeven voorwaarden, is het Bestuur der N. V. „Boeatan” op de gedachte gekomen of het niet zeer wenschelijk zou zijn, voortaan bestellingen te doen door tusschenkomst van op sommige plaatsen in Nederl. Indië samen te stellen Commissies.

Omtrent de uitvoerbaarheid van dit denkbeeld zouden wij gaarne Uw oordeel vernemen. Wij hadden ons de samenstelling en de werkwijze van zulk een Comité, gemakshalve „Boeatan-Commissie” te noemen, ongeveer zoodanig voorgesteld, dat zij zou moeten bestaan b.v. uit een Europeeschen of Inlandschen ambtenaar dan wel particulier als voorzitter en enkele in de wederopleving en ontwikkeling der Inlandsche volkskunst belangstellende Europeesche en Inlandsche mannen of vrouwen als leden.

Zij zou voor de uitvoering kunnen zorgen van bestellingen, die door het Bestuur van „Boeatan” of andere Europeesche opkoopters gedaan worden, ontvangt daarvoor de benodigde gelden vooruit, dus als voorschot

voor de nijveren, geeft dezen de noodige aanwijzingen van hetgeen er verlangd wordt en onderwerpt de door hen ingebrachte goederen aan een zekere keuring.

Deze goederen zouden dan doorgezonden kunnen worden naar eene der „Centrale Boeatan-Commissies”, voor Java te Batavia, voor Sumatra's Westkust b.v. te Padang te vormen, waar dan al de goederen weder verpakt en gezamenlijk verzonden konden worden naar Europa.

De voordeelen van een dergelijke organisatie, waarvan wij wel succes verwachten, zouden o.i. zijn, dat er in ieder centrum van hand-nijverheid zich een blijvende kern van belangstellenden vormt, die een direct of indirect toezicht uitoefent op den kunstarbeid als huisvlijt door Inlanders verricht, waardoor een keuring in Indië van praktisch nut kan zijn en den nijveren tot nauwkeurig werken zal aansporen; dat de kosten voor de verzending uit vele plaatsen van den archipel naar Europa belangrijk verminderd kunnen worden en dus niet te veel drukken op de verkoopprijzen der artikelen.

Ook is „Boeatan” genegen, op voorstel van zulk een „Boeatan-Commissie” extra-prijzen in geld of voorwerpen beschikbaar te stellen voor de het best afgewerkte stukken, en zou het o.i. aanbeveling verdienen de waardevolle werkstukken door de vervaardigers met hun naam te doen teekenen of van een Boeatan-merk te voorzien.

Door een en ander zou o.i. de omzet van goede voorwerpen sterk kunnen toenemen.

Is U het in deze met ons eens, dan durven wij hopen, dat U in het belang der Indonesische nijverheid en kunstnijverheid aan „Boeatan” Uw zeer te waardeeren medewerking zult willen verlenen door een dergelijke „Boeatan-Commissie” in Uwe omgeving te willen vormen.

Mevrouw E. VAN DEVENTER-MAAS, die met haren echtgenoot, Mr. C. TH. VAN DEVENTER, lid der Eerste Kamer, eerstdaags een reis door Nederl. Indië onderneemt, is gaarne bereid deze aangelegenheid met belangstellenden te bespreken.

Mocht U onverhoopt verhinderd zijn, zoudt U dan zoo goed willen wezen deze circulaire aan een geschikt persoon te geven, die er gelegenheid en lust toe heeft?

U bij voorbaat dankzeggend en hopen een gunstig antwoord te mogen ontvangen,

Hoogachtend,

De Raad van Beheer:

N. VAN ZUYLEN—TROMP, Voorzitter.
CH. P. J. BLOK, Secretaris.
W. VAN WAALWIJK, Penningmeester.
H. ZILCKEN—VAN BAAK, lid.
J. E. JASPER, tijdelijk lid.

Aan de Redactie's der Hollandsche zoowel als der Maleische en Javaansche bladen in Ned.-Indië doen wij het vriendelijk verzoek de hoofdinhoud deze circulaire onder de aandacht hunner lezers te willen brengen.

Uit de O.-I. Mail.

Volgens de jongste mailberichten kon Batavia begin Januari j.l. vrij verklaard worden van cholera en Singapore van pest. Gelukkig, ook voor den handel, vooral voor de Paketvaart-Maatschappij, die veel ongemak moet hebben ondervonden.

Overstroming. — Door den onophoudelijk neerplassenden regen, kwam in den nacht van 3 op 4 Januari j.l. te Padang weer een groote bandjir opzette, welke op eenige centimeters na dezelfde hoogte bereikte als op 24 November j.l. Het water bereikte, zoo lezen wij in de Sum. Bode, zijn hoogsten stand tegen 6 uur in den morgen en zakte dan geleidelijk. Alle laag gelegen buurten stonden weder diep onder water en zijn dan ook weder als gewoonlijk verliezen aan pluimgedierte, klein vee, huisraad enz. gelezen.

In kampong Doerian zijn drie Inlandsche huisjes weggespoeld. Twee werden door het water op hun plaats vernield, en een dreef geheel en al weg met een brandende lamp er in. Bij de spoorbaan aangedreven, is dit gebouw daar uit elkaar geslagen. De huisjes waren, voordat zij wegdreven, door de bewoners verlaten.

Op Pasar Gedang kon een Inlandsch handelaar in het water zijn evenwicht niet bewaren en werd hij door het sterk stroomende water medegesleurd tot bij Poelan Ajer, waar het den man gelukte een laantaarmpaal te grijpen, zoodat verder onheil voorkomen werd.

Het is te hopen, zegt het blad, dat het werk aan het bandjirkanaal met spoed wordt voortgezet, opdat Padang van de telkens wederkerende pleeg der overstromingen worde bevrijd.

Ook in het Zuiden heeft het „gebandjird”, want volgens een bericht uit Boengoes zijn te Soengai Pisang ook Inl. woningen weggespoeld.

Verbinding tusschen Java en Sumatra. — Ten einde plaatselijk in Straat Soenda een onderzoek in te stellen naar de beste wijze, waarop eene verbinding is tot stand te brengen tusschen de eindpunten der Staatsspoorwegen op Java en in Zuid-Sumatra, zou per stoomschip „G. G. Daendels”, van Batavia naar Anjer, Telok Betong en de Semangka-baai vertrekken de heeren H. F. Stipriaan Luiscius, Hoofdingpecteur der S.S., J. van der Waerden, Hoofdingenieur, L. J. Lambach, Hoofddagent der Kon. Paketvaart-Maatschappij en M. C. Koning, Chef van den Algemeenen Dienst der K. P. M.

Het Bat. Hblad vernam, dat bij de S.S. plannen en begrotingen in bewerking zijn voor de verbinding van bovenbedoelde punten op Java en Sumatra door middel van een veerdienst en door middel van geregeld varende stoombooten. Hiervoor nu wordt het advies der K. P. M. ingewonnen.

Rubber in het Bantamsche. — In een verslag omtrent de Bantam Rubber Estate, loopende over de eerste veertien maanden, eindigende met 30 Juni 1911, staat o.m.:

„Hoewel de onderneming nog in haar beginstadium is, sluit de rekening op dien datum reeds zonder eenig verlies.

Op de balans komt de onderneming o.a. voor met een bedrag van 130.191 pond sterling, hetgeen slechts plm. 5000 pd. st. meer is, dan de som waarvoor de onderneming destijds gekocht werd. Dit meerdere is daarom niet veel, omdat in die 5000 pd. st. ingegrepen is een bedrag ad 3897 pd. st. uitgegeven voor den bouw van huizen, terwijl in aanmerking moet worden genomen, dat de planten 14 maanden

ouder geworden zijn en in waarde zeer zijn vooruitgegaan.

Het aantal planten bedroeg 401.539, terwijl in het reeds aangevangen nieuwe jaar een oogst mag verwacht worden van 65.000 lbs., waarvan 11.800 reeds in de eerste vier maanden getapt werden, terwijl veel nieuwe planten thans geschikt zijn om voor het eerst getapt te worden.

Te betreuen is het, dat nog zooveel planten bedorven werden, zoo niet totaal beschadigd, door het gebruik moeten maken van onbedreven werkkrachten. Intusschen is de hoop gegrond, dat ook dit gaandeweg beter zal worden.

Nieuwe Transport-Maatschappij. In de Bataviasche bladen lezen wij:

„Daar de N. I. S. tusschen Batavia en Buitenzorg geen gedroogde visch meer wil vervoeren — wat zijn de passagiers hierom dankbaar — geschiedt dit transport tegenwoordig weer als van ouds per grobak.

De grobakvoerders, die er reeds een flinke som voor krijgen, stellen de vervoerprijzen steeds hooger, zoodat de handelaren in ikan-kring van plan zijn, onderling een eigen transport-onderneming op te richten.

Nederl.-Ind. Levensverzekering-Lijfrente Maatschappij.

In de Bataviasche bladen lezen wij:

Op 9 Januari j.l. had de feestelijke opening plaats van het grootsche gebouw der N.-I. L. en L. Mij. op Noordwijk, een der weinige gebouwen in Batavia die den indruk geven, dat men zich werkelijk in een groots stad bevindt. Die aangename aanblik van brilen wordt bevestigd en versterkt bij een bezichtiging van het inwendige. Alles is er flink en ruim en toch sierlijk, licht en luchtig, praktisch en doelmatig. Men kan zien, dat zoowel bij den bouw als bij de inrichting der verschillende lokalen het streven heeft voorgezeten, iets te geven in moderne richting, tevens passend bij het klimaat. Dit is ook in overeenstemming met het bedrijf, dat er wordt uitgeoefend: immers het levensverzekeringbedrijf is een moderne uiting.

De N. I. L. L. Mij. heeft alleen de bovenverdieping nodig, waarvan nog twee lokalen konden afgestaan worden aan de Hollandsche Sociëteit voor Levensverzekering en de United States Steel Comp. De benedenverdieping is verhuurd aan de Escompto Mij., het Wiener Meubelmagazijn, den makelaar Douwe Dekker en het Bureau voor Handel- en Reisverkeer. Slechts eenige kleinere lokalen in het achterhuis zijn voor het personeel gereserveerd.

Men vindt er o.a. de eetzaal, voorzien van een buffet. In de benedenverdieping is nog één lokaal open waarin hoogstwaarschijnlijk een hulppostkantoor zal gevestigd worden: een groot gemak voor de kantoren.

Men ziet, er is ruimte genoeg. Wat niet verwonderen zal, als men verneemt, dat boven- en benedenverdieping een oppervlakte beslaan van 1600 vierk. Meter! De hoogte van elke verdieping is 6 Meter.

Het geheele gebouw is opgetrokken uit gewapend beton. De vloeren, balken, plafonds, trappen zijn allen uit deze stovige specie vervaardigd. Buiten de deuren en de ramen is er geen hout voor den bouw gebruikt.

De bouw heeft anderhalf jaar geduurd, doch men had veeleer klaar kunnen zijn, indien men niet had moeten wachten op de tegels, die in de vestibule en de hal zijn aangebracht.

Het gebouw heeft 2½ ton gekost, wat weinig is als men daarmee bijv. het gebouw der Paketvaart vergelijkt, waarvoor 4 ton betaald is.

De meubilering en lambrisering der vertrekken is geheel in stijl met het gebouw en uitgevoerd door het Molcluis van den Bouwploeg, volgens ontwerp van den architect Moojen; de inrichting der lokalen voor het personeel werd uitgevoerd door Chinese meubelmakers. De wanden van lokalen en gangen zijn voor een groot deel, bij wijze van lambrisering, met calcarijn blauw gekleurd, terwijl de constructie-deelen grijs gehouden zijn.

Het geheel is zeer fraai en doelmatig.

Het auto-ongeluk te Soerabaja. — Hieromtrent lezen wij de volgende bijzonderheden in het Soerabaja:

„Een schok — zoo mag men getuigen — voer door Soerabaja, toen bekend werd, dat in de Tamarindelaan een ernstig auto-ongeluk had plaats gehad, waarbij gedood werd de advocaat en procureur Mr. H. J. de Bruyn alhier, en ernstig gekwetst de heeren Baron J. A. van Heerdt, Inspecteur van de Utrechtsche Levensverzekering Maatschappij, en M. Medenbach, Marine-Officier, waarn. Commandant van het Wachtschip alhier, terwijl de eigenaar, tevens bestuurder, van de auto, de ingenieur E. E. Blum, er bijna zonder letsel afkwam. Vooral de dood van

den algemeen geachten, betrekkelijk jongen Mr. De Bruyn, die pas enkele weken geleden met frisschen moed uit Europa was teruggekeerd, verwekte een hevige ontroering. Het droevig geval wierp een donkere schaduw op den nieuwjaarsdag, die hier anders zoo opgewekt pleegt te worden gevierd.

Gaandeweg werden de bijzonderheden van het ongeval bekend.

De genoemde heeren hadden oud op nieuw gevierd in de Simpangse sociëteit en waren tot den morgen blijven plakken. Te ruim 7 uur besloten zij een autotochtje te maken om wat op te frisschen. In de „Protos“ van den heer Blum reden zij door de Palmelaan naar Groendo, en vandaar de Tamarindelaan in, waar het rijtuig tegen een boom stootte en de inzittenden er uit geworpen werden.

Bij het onderzoek der gekwetsten door de artsen Grün en Johan, werd bij den heer Van Heerdt geconstateerd, dat hoogstwaarschijnlijk de hals van het linkerdijsbeen was gebroken en verder één of méér ribben. Bij den heer Medenbach bevond men, dat het scheenbeen op twee plaatsen gebroken was, 't kuitbeen versplinterd en de knieschijf gehavend. De splinters werden door Dr. Grün zoo goed mogelijk uit het kuitbeen verwijderd en dit daarop in een gipsverband gelegd. Men hoort het been te houden.

De toestand van den heer Medenbach was gunstig. De patiënt had geen koorts.

Met Baron Van Heerdt ging het minder naar wensch. Zijn corpulentie stond een behoorlijke behandeling der gebroken deelen in den weg.

In Mr. De Bruyn verliest Soerabaja een zijner uitnemendste burgers, de balie een sieraad. Op velerlei gebied heeft hij zijn krachten aan de gemeenschap gegeven. Zoo was hij ondervoorzitter van de vereeniging „Soerabajasche Ambacht-school“, secretaris van de Kamer van Koophandel, lid van het bestuur van de Ziekenvereeniging Ngemplak alsmede voorzitter van de Soerabajasche Kiesvereeniging. In deze functies was hij iets anders dan een decoratieve figuur: hij arbeide.

Verder was Mr. De Bruyn directeur of commissaris van tal van naamloze vennootschappen.

Als jurist toonde hij zich een serieus en een rechtschaapen man, die het „vrije en edele beroep“ hoog hield. Bij zijn confrères stond h'ij om zijn aangename manieren hoog aangeschreven.

Ten slotte was Mr. De Bruyn een zachtafmoedig man, die meevonde met de ongelukkigen in onze maatschappij. Velen zullen zijn nagedachtenis in ere houden.

Paarden- en veefokkerij in de Preanger. — De paardenfokkerij in de Preanger wordt tegenwoordig in goede banen geleid. De resultaten olijven niet uit, vooral Padalarang mag op uitkomsten wijzen, die heel veel beloven voor de toekomst der fokkerij. Ik was onlangs in de gelegenheid eenige exemplaren te bewonderen, die door schoonheid van bouw en temperament het ideale nabij kwamen, schrijft een correspondent aan Het Soer. Hblad. Nu zijn er wel afgunstige mopperaars, die niets goeds van de fokkerij te Padalarang willen verwachten, die hoog opgeven van enorme kosten, waarmee dergelijke liefhebberijen gepaard gaan, die zelfs durven beweren, dat ondeskundige leiding de zaak naar den kelder moet helpen.

Hetgeen echter tot heden werd bereikt, lozenstraft al dergelijke beweringen. Dat in den beginne de proeven kostbaar waren, behoeft niet ontkend, doelt op resultaten kan gewezen worden; het pogen is verre van vergeefs geweest en het is mijn diepe overtuiging dat Indië in de naaste toekomst op een prachtig kruisras zal kunnen wijzen.

Reeds zijn eenige venduties gehouden, omdat de betrekkelijke liefhebbers zoo groot in aantal waren dat de paarden bij opbod verkocht moesten worden. Van de prachtige Sandelhoutpaarden en dekhengsten behoef ik slechts te vermelden, dat de afdeeling Tjiandjoer over drie prachtextemplaren beschikt die nu en dan van standplaats verwisselen om ook den Inlander in staat te stellen het toekomstig paardengeslacht van nieuw bloed te voorzien. De Soendanees, een paardenvriend van huis uit, weet er zijn voordeel mee te doen en de talrijke veulens die men overal in de desa's aantreft, onderscheiden zich door bouw en afmetingen zeer gunstig van de gewone Preanger-paardenkinderen. De fokkerij wordt van bestuurswege aangemoedigd en nu en dan ziet men eenige honderden paarden op de aloon-aloon, die komen dingen naar de uitgeloopte premies.

Mooie merries en veulens worden dan vooral met een geldprijs bedacht.

Bijna alle Inlandsche hooffden en vele Chinezen, Europeanen mogen niet meedoen, zijn op voordeelige wijze in het bezit gekomen van Australische merries. Hier zijn namelijk eenige twintigtallen paarden verloot. Deze paarden kosten den gelukkigen ik meen f 350, al te betalen in drie of vier jaar, on-

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS.
VERHUUR. PIANO's van f5.— VLEUGELS „ -8.—		p.m. of f50.— p.j. af. „ „ -80.— „ „
REPARATIE. RU		STEMMEN. IL.
Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de		Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.

C. HOYNG,
SPUISTRAAT 20/22 - DEN HAAG.
Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.
PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.
VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.
ALLE INGREDIËNTEN VOOR DE RIJSTAFEL
:: :: VERSCH ONTVANGEN. :: ::
DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.
W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

Behangers en Stoffeers
Linoleums,
Tapijten,
Meubelen.

P. J. Veelo & Zonen
Den Haag
Lange Houtstr. 15b
Telefoon 6655.
Herderinnestraat 18
Telefoon 2049.

der deze voorwaarde, dat het eerste veulen aan het gouvernement te koop moet worden aangeboden. Over de verdere nakomelingschap hebben de bezitters vrije beschikking. De merries staan onder strenge controle en het eischt heel wat toezicht van de autoriteiten, om ze in goede conditie te houden want de Inlander houdt erg van mooie dingen, doch verstaat meestal de kunst niet om ze op waarde te houden. Eenige dezer dieren zijn reeds moeder geworden, en de mooie veulens beginnen, als goede kinderen, vooral naar hun vaders te aarden.

Zoo goed als het met de paardenfokkerij gaat, zoo ellendig staat het, volgens mijn bescheiden meening, met de veeteelt, vervolgd de correspondent. Sappies zijn zeer schaarsch en dan nog van inferieure kwaliteit. De karbouwen zijn meestal beestjes om er medelijden mee te krijgen. Neen, dat heb ik anders gezien op Madoera en Oosthoek. Wel zijn er eenige Europeanen die een winstgevend melkzaak hebben, en daarom over eenig goed melkvee beschikken, doch daarmee is het uit. De Inlander houdt geen vee van eenige waarde. De ijverige assistent-resident der controle-afdeeling Soekaneegara stelt tegenwoordig pogingen in het werk om den veestapel te verbeteren.

Eenigen tijd geleden las ik in het Weetblad voor Indië van banteng-stieren, die in Fedri goed werk zouden doen; ik weet niet, of men geïnspireerd door dat artikel hier ook dien weg is ingeslagen.

Zeker is het dat men reeds een paar stierkalveren gevangen heeft, doch de beestjes zijn gestorven. Het eerste kalf brak een poot, toen men er zich meester van maakte en het tweede bezweek op weg naar de voedster. Een paar dagreizen was ook wel wat veel gevegd van zoo'n stumper. Men zal nu de koe in de nabijheid van het jachtterrein stationneeren dan bestaat er meer kans op het behoud van den gevangene.

De beperkende jachtbepalingen beschermen den banteng echter nog niet voldoende. Ik weet, een jagershart redencert anders, doch de jacht moest voor eenige jaren verboden worden en de premies gesteld op het doden van koningsjagers verhoogd worden want ik verzeker u, dat die heeren meer kwaad doen dan de jager, en dat de tiger altijd huist in de buurt van bantengkudden, daarvan moge het volgende staaltje getuigen:

Een gepensionneerd Inlandsch hoofd schoot in Soekaneegara tegen het vallen van den avond een ouden bantengstier. Daar de nacht spoedig inval, moest het villen gestaakt worden. De Inlanders kampeerden in de boomen en maar goed ook, want in den nacht kwamen drie koningsjagers, gelokt door de vleeschlucht hun aandeel van den buit opvorderen.

Moge ook de veeteelt in de Preanger weldra op hetzelfde peil gebracht worden als de paardenfokkerij; de gunstige invloed op den algemeenen welvaart zal zich zeker niet laten wachten.

Chineesch nieuws. Volgens de Batavijsche bladen zou op 15 Januari j.l. door de Chineezers geen feesten gegeven worden. Alleen zouden dien dag alle winkels gesloten zijn, en dan zullen er ongetwijfeld ook wel de noodige petassans de lucht ingaan. De Hassermalem en de Nieuwjaarsfeesten op 15, 16 en 18 Februari j.l. zouden doorgaan als van ouds.

Op 1 Januari 1913 zal de Nieuwjaarsdag voor het eerst volgens de nieuwe tijdrekening gevierd worden.

Onder de Chineezers te Batavia worden gelden ingezameld om op het terrein der opstand in China een eigen afdeeling Rode Kruis te kunnen heenzenden.

In de laatste dagen van Februari zal te Batavia door een Chineesche vereeniging een fancy-fair gehouden worden waarvan de opbrengst ten bate komt van de op te richten kolonie voor bedelaars aldaar.

WEST-INDIË.

SURINAME.

In haar nummers van 9 en 12 Januari j.l. zet Suriname de bestrijding voort van de beschouwingen der Suriname-Commissie over de Koloniale Staten:

„Geestelijke onmacht! Niet uit het werk der Koloniale Staten valt zij te constateeren. Deze deden steeds hun plicht op eervolle wijze; en meer dan dat. Dat er een tekort is aan organisatie — niet hun kan daar een verwijt van gemaakt worden. Ofschoon aan een vertegenwoordigend lichaam het recht van initiatief gegeven is — dit is het recht Wetsvoorstellen in te dienen ter regeling van het bestuursbeleid — kan uit den aard der zaak ge-

bruikmaking van dit recht slechts bij uitzondering geschieden. Werd dit regel, de bevoegdheden en ook de verantwoordelijkheden zouden verwisseld dienen te worden. Het is dan ook de taak der uitvoerende macht — een taak, waarvoor zij speciaal aangewezen is — om na te speuren welke leemten er in de maatschappelijke regelingen zijn en voorstellen aan de wetgevende macht te doen om die leemten aan te vullen door nieuwe regelingen of door intrekking of wijziging van oude.

In het Rapport wordt gezinspeeld op de mogelijkheid dat de Staten den goeden gang van zaken zouden belemmeren door nalatigheid. Ook dit kan men in ernst den Staten niet ten laste leggen.

Wel liggen er sinds eenigen tijd enkele ontwerpen in portefeuille, die nog niet in eersten termijn werden behandeld — maar wie de lijst daarvan wil raadplegen, zal moeten erkennen hoe weinigen invloed deze achterstand op het beleid van zaken vermag uit te oefenen.

Maar er is nog een andere achterstandslijst. Een lijst van ontwerpen waarover door de Staten reeds Voorloopig Verslag is uitgebracht, doch waarop de Memorie van Antwoord van het Bestuur zich nog steeds doet wachten. Er zijn er onder waarvan het V. V. van 10 jaar geleden dateert!

Als dus in de bestuursregeling van het land leemten zijn, dan mag daarvan de schuld allerminst getuigd worden aan de Koloniale Staten. Het Koloniaal Bestuur alleen, d. i. de uitvoerende macht, is hiervoor verantwoordelijk.

Wij zeiden: de Staten hebben meer gedaan dan hun plicht.

De arbeid van vertegenwoordigende lichamen betreft hoofdzakelijk beginselen. Zij zijn niet geroepen te schoolmeesteren. Van de regeeringen wordt verwacht, dat zij hare voorstellen naar behooren inkleeden: dat de vorm onberispelijk zij en de inhoud logisch en afgerond. Helas, in de laatste tien jaren is bijna voortdurend het Bestuur der kolonie beneden haar taak gebleven. De meeste ontwerpen, die werden ingediend, waren naar vorm en naar inhoud gebrekkig.

Haar betoog voortzettende wijst het blad er op, dat aan de Koloniale Staten gebrekkig werk werd aangeboden, dat door hen terecht gebracht moest worden.

„De Handelingen der Koloniale Staten zijn daar om te bewijzen hoe, en bij schriftelijke en bij mondelinge gedachtenwisseling, de Staten het broddelwerk der uitvoerende macht verbeterden.

Wat echter niet in de Handelingen der Koloniale Staten is te vinden, is dat, wanneer herhaaldelijk op gebreken en grove fouten gewezen was, dan aan daarvoor in aanmerking komende leden der Koloniale Staten verzocht werd, onderhands de verbeteringen aan te brengen.

Het geval van de arbeidsverordening dat tot twee malen toe door de Koloniale Staten aan het Bestuur teruggezonden werd met de boodschap, dat het niet deugde, is daar een recent voorbeeld van.

Dat er nog zooveel van terecht gekomen is en de commissie maar alleen zeggen kan, dat de Nederlandsche wet „kennelijk tot voorbeeld” gediend heeft en niet „dat er letterlijk daarvan afgeschreven is”, moet dus aan de Koloniale Staten gedankt worden. Als de commissie de geschiedenis der verordening had willen raadplegen, zou het haar duidelijk ge worden zijn, dat hare bezwaren door de Koloniale Staten gevoeld en geuit zijn, maar dat het Bestuur vast bleef houden aan de gewraakte bepalingen en er tevens op de Koloniale Staten een grooten druk uitgeoefend werd om met den meest mogelijken spoed de verordening goed te keuren.

De voorstellen der commissie betreffende de autonomie der kolonie besprekende, schrijft het blad:

„De vraag is: welke motieven tot de voorstellen der commissie gevoerd hebben.

Het heet: om de kolonie uit het moeras te helpen en haar geleidelijk maar zeker tot volledige onafhankelijkheid van het Moederland te brengen.

Een bedriegelijke voorstelling.

Door de overbrenging van een deel van de uitgaven en inkomsten der kolonie op de Rijksbegroting wordt in het gunstigste geval niet meer bereikt dan een vormverandering. De tegemoetkoming welke het Moederland aan de kolonie onder den naam van subsidie schonk, zal op de Staatsbegroting nu paradeeren als het verschil tussehen de uitgaven ten behoeve der kolonie en de uitkomsten uit de kolonie ten bate van 's Rijks schatkist. Tenzij de Regeering van Nederland ten aanzien der kolonie een stelsel wil toepassen van afpersing, in den vorm van een ondragelijke belastingen, waartoe het voorstel der commissie die in haar vluchtig bezoek zonder diep onderzoek tot de conclusie kwam, dat de belastingdruk hier tamelijk licht is, de mogelijkheid opent. In het begrootingsdeel, dat volgens haar schema voor reke-

H. S. VAN HASSELT,
KLEERMAKER,
Noordeinde 94, den Haag. Teleph. 3158.
Automobiel-kleeding, Rij-kleeding,
Pelterijen.

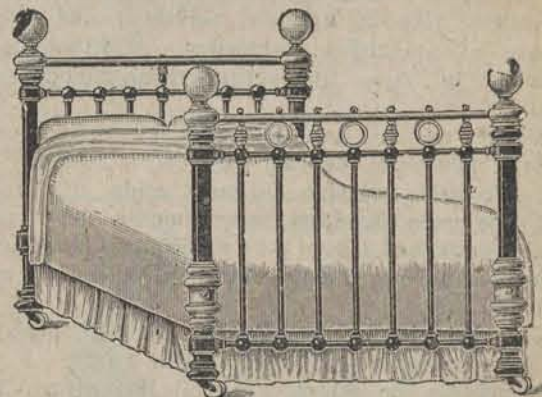
S. SCHUIJER & Zn.
Spuistraat 7A. - Korte Poten 44.
TELEFOON 4508. - 3e huis vanaf de Wagenstraat,
geeft het meeste geld voor INDISCHE BRILLANTEN,
PAARLEN OUDE JUWEELEN, GOUDEN en ZILVEREN
VOORWERPEN.
Goedkoopst Magazijn van JUWEELEN, GOUDEN- en ZILVERWERKEN.
ZIE ONZE ETALAGE.

ZOO JUUST VERSCHENEN.
Onze firma heeft het genoegen U te kunnen mededeelen, dat haar Nieuwe geïllustreerde PRIJSCOURANT 1912 voor Rijwielen, Banden en Rijwielenbenoodigdheden zoo even is verschenen.
Deze wordt de ons bekende handelaren en tokohouders gratis en franco per post toegezonden.
Zij die de prijscourant niet ontvangen, gelieven deze alsnog bij ons aan te vragen.
BLIJFT OP DE HOOGTE VAN HET NIEUWSTE.
U koopt bij ons goedkoop en goed.
Aanbevelend,
S. VAN DER BIJL - Waterlooplein 96/8 - AMSTERDAM.

Opggericht
1840.
Tel. 3689.
Pianohandel.
Hofleverancier.
Hoofdvertegenwoordiger:
Kastner AutoPiano's. Schiedmayer. Rittmüller. Rachals. Dörner.
ELECTR. PIANO'S „VIRTUOS”.
ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-
BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.
Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.
C. F. VAN DER DOES,
L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

**NEDERLANDSCH-INDISCH
ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.**
's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.
CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

Th. A. A. SIMONIS
34 GROENMARKT — OVER DE —
PRINSESTRAAT.
TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.
— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.
MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EËN TOT TWEE UUR.

ning der kolonie gelaten wordt, blijft al dadelijk een tekort van f 158.000 te dekken door belastingverhoging.

Wij zeiden dat in het gunstige geval de wijziging van het begrotingsrecht alleen zou neerkomen op een vormverandering van den subsidiepost.

Te vreezen is, helaas, echter dat de wijziging vermeerderde lasten voor Kolonie en Rijk na zich zal slepen.

Immers waar, trots de herhaalde vertoogen der Koloniale Staten, de begrooting telkens met noodelooze posten bezwaard wordt, welke door de Moederlandsche Regeering — het Koloniaal Bestuur ter wille — worden gehandhaafd; waar de slot-rekeningen belast worden met noodelooze uitgaven, welke vaak gediend hebben om bepaalde personen te verrijken, daar kan niet anders verwacht worden, dan dat de uitgaven, door het Rijk te betalen, aanzienlijk zullen stijgen. De begrooting dezer uitgaven zal door de Regeering overgenomen worden vrijwel geheel zooals zij werd aangeboden door de Gouverneurs, die op hun beurt gereedelijk gehoor gaven aan de wenschen hunner hoofdamtaren, wier vermeende behoeften zij niet kunnen controleren. Wel zullen de Koloniale Staten een advies mogen uitbrengen over die begrooting, maar de gereedheid, waarmee de uitvoerig toegelichte, en op feiten ge-gronde beslissingen der Koloniale Staten nu al terzijde gelegd worden, geeft reden te vreezen, dat de niet-bindende adviezen der Staten, welke door het Bestuur kunnen bestreden worden, zonder dat zij de gelegenheid hebben hun standpunt te verdedigen weinig invloed op den gang der zaken zullen hebben. En dit kan onheilvolle gevolgen voor de kolonie na zich slepen, want, worden zonder medewerking, ja, tegen het advies der Koloniale Staten, de uitgaven die het Rijk voor zijn rekening neemt, voortdurend opgejaagd, dan is het zeer waarschijnlijk, dat het Moederland ter bestrijding dier uitgaven drukkende belastingen aan de kolonie oplegt.

Hiermee is tevens de onbillijkheid van het door de commissie voorgestelde systeem in het licht gesteld."

**

Ook de Oud-Administrateur van Financiën, Baron Schimmelpenninck van der Oyen heeft in een, in de Surinaamsche bladen opgenomen, nota zijn meening gezegd over sommige onderdeelen van het rapport der commissie.

Van deze zeer belangrijke nota volge hier 't slot: „De conclusie, waartoe het rapport der commissie op het financieel gebied leidt — welk rapport ik vermeen na een 37-jarig achtereenvolgend verblijf in Suriname te kunnen beoordeelen — is samen te vatten in het volgende:

In de eerste plaats moet aan de commissie de bevoegdheid worden ontzegd te kunnen beoordeelen of aan de ingezetenen meer belasting kan worden opgelegd.

Een twee- of drielal buitenstaanders, die niet meeloven met de bevolking en slechts precies 5 weken in de kolonie verblijven en anderen die sedert eenige jaren haar verlaten hebben, kunnen, bij haren tegenwoordigen toestand, de draagkrachten en levensomstandigheden harer ingezetenen niet beoordeelen.

Maar dan is het ook een roekeloos bedrijf om, mit nichts dis nichts, eenvoudigweg met een paar

FEUILLETON.

De Wraak eener Vrouw.

Novelle uit Britsch-Indië.

III (Slot).

Toen de beide moordenaars-dieven zichzelf hadden doodgeschoten, riep de kapitein verbaasd uit:

— Deze avontuurlijke geschiedenis blijkt dus werkelijk waar te zijn; dat verandert natuurlijk den toestand.

Koelbloedig zag hij naar de twee stervenden neer, terwijl juist mevrouw Murray aan boord kwam.

— Ik heb alle bewijzen bij mij, zeide zij.

— Ik heb geen bewijzen meer noodig mevrouw, luidde het antwoord, uit spleen zullen deze heeren zich niet hebben doodgeschoten. De zaak is mij nu duidelijk.

Hij riep den steward en gelaste hem de bagage der beide moordenaars te onderzoeken.

Al het geld en de wissels, die bij Murray & Cie. gestolen waren, vond men terug.

— Behoudt dit alles mevrouw, zei de kapitein, het zal althans eenigszins uwe gemaakte kosten denken. Maar, wat wordt u bleek? Vluc een glas champagne!

De jonge vrouw tuimelde tegen het want; nu zij

pennestreken, verhooging van belastingen te decreteren zonder het bewijs te leveren voor de mogelijkheid daarvan.

In de tweede plaats is die autoritaire eisch ook in strijd met de zóó ongunstige beoordeeling van den financiële en economischen toestand der bevolking door de commissie zelve, zooals die op verscheidene plaatsen in haar rapport, naar waarheid is vermeld.

Uit een en ander blijkt hoe oppervlakkig en ondoordacht die eisch wordt gedaan.

Indien, bij den tegenwoordig zóó ongunstigen toestand der kolonie, de voorstellen van de commissie worden uitgevoerd voor zooveel ze tengevolge hebben aanzienlijke verhooging van bestaande (bladz. 244) of het invoeren van nieuwe belastingen (met uitzondering wellicht van eene belasting op de bedrijven), zonder dat voldoende bronnen van bestaan aanwezig zijn of nieuwe worden in leven geroepen — zal de druk op de levenswijze van het gros der ingezetenen zéér zwaar zijn, zelfs in die mate, dat financiële verzwakking en soms financiële ondergang van vele ingezetenen daarvan het gevolg zal worden. Wil de Regeering dit?"

**

Een staaltje van bestuurswerk uit den laatsten tijd geeft De West van 5 Januari in een artikel getiteld: „Uitgifte in pacht. Van dit artikel, waarvan de N. R. Ct. van 30 Januari, Avondblad A, een overzicht geeft, kan hier slechts het slot worden overgenomen:

„Daar door al deze bepalingen de gelukkige erfpachter nog niet voldoende aan alle kanten gebonden is, bepaalt art. 9, dat hij bij voorbaat zich heeft te onderwerpen aan alle mogelijke nieuwe wettelijke bepalingen, die men later omtrent erfpacht in het leven mocht roepen, en die de gouverneur — ook zonder dat zulks wettelijk is bepaald — mocht verkiezen toepasselijk te verklaren op het afgesane erfpachtrecht, zelfs al mochten die in strijd komen met de voorwaarden van de uitgifte. Het bedrag van de jaarlijksche erfpacht bijvoorbeeld kan dan naar willekeur gewijzigd worden."

„Het is fraai!" roept De West uit.

**

Veel genoeg heeft de Eerste Kamer niet beleefd van haar Voorloopig Verslag over de Surinaamsche begrooting voor 1912.

Zooals te verwachten was, kan de Minister zich niet vereenigen met de meening van sommige leden, dat men veel beter dan door de uitzending van een sub-commissie naar Suriname, gelijk is geschied, het daarmede beoogde doel had kunnen bereiken door hier te lande eene commissie te vormen van personen, die door hun loopbaan konden geacht worden den toestand van Suriname tot in bijzonderheden te kennen.

De Minister verklaart het van belang te hebben geacht, teneinde de van de commissie verwachte voorlichting zoo veelzijdig mogelijk te doen zijn, om naast de heeren Havelaar, oud-ondervoorzitter van den Raad van Bestuur in Suriname, en Ter Laag, oud-notaris aldaar, voor de andere leden der commissie zijn keuze te vestigen op personen, beschikkende over geheel buiten de kolonie opgedane kennis en ervaring.

haar doel bereikt had, begaven haar eensklaps de krachten.

De passagiers, die nu tot kalmte waren gekomen, riepen juist een luid „hoera" voor deze dappere vrouw. Zij hoorde dit echter niet meer.

Op de terugreis lag zij op haar knieën in een hoek van haar hut te schreien. Wat zij in koortsachtigen opgewondenheid en haast had gedaan leek haar nu afschuwelijk toe. Ware het niet meer haar plicht geweest bij het lijk van haar man te blijven totdat hij begraven was. In haar ooren weerklonken nog steeds de twee revolvershots. Zij kon de herinnering aan de twee bebloede lijken, die zij op het dek had zien liggen, niet van zich afzetten.

— En dat heb ik veroorzaakt, kreet zij telkens uit. Heb ik dan nog wel het recht mij vrouw te noemen?

De gedachte: dat zij erg ónvrouwelijk, meedogenloos had gehandeld, kwelde haar ontzettend.

De kapitein der Simbeam stoomde naar Singapore terug; trotsch op den afloop van hun expeditie. Hij sprak voortdurend over den grooten heldenmoed van mevrouw Murray.

— Zij is een kranige vrouw, zooals er slechts weinig zijn, zeide hij. Ik koester voor haar een onbegrensde eerbied en zou haar willen vragen mijn vrouw te worden. Wij zouden samen den geheelen handel tusschen China en San Francisco kunnen

MAGAZIJN van Heerenhoeden,
— Petten en Pelterijen. —

EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35, :: 's-GRAVENHAGE

: TELEPHOON 3902. :

VOORHANDEN:

HEEREN BONTKRAGEN
- en BONTMUTSEN -

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 's-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE

— BANKZAKEN. —

SAFE - INRICHTING.

FIRMA TENZER,

Noordeinde 139a. - Tel. 4229. — DEN HAAG (Holland).

MAGAZIJN VAN

KUNST-SCHILDERSARTIKELEN
voorwerpen om te Snijden, Branden,
Beschilderen, enz.

Opgericht 1887.

S. P. VAN DER MAREL,

COPERNICUSSTRAAT 123. — hoek Beeklaan.

TELEFOON 9104Y.

HET ADRES voor KRUIDENIERSWAREN
en COMESTIBLES.

5% dividend.

JAC. BLADERGROEN

PRINSESTRAAT 3 — DEN HAAG.

KANTOORBOEKHANDEL

Agentuur van J. C. König & Ehardt, Hannover.

Magazijn van TEEKENBEHOEFTEEN.

— VULPENHOUDERS. —

DE VRIES & Co. - PRINSESTRAAT 17

TELEFOON 3969,

behandelt alle passages en verzendingen naar
plaatsen in Ned.-Indië, Afrika, Amerika, Australië
en Azië, en sluit alle soorten Assurantiën (Zee-,
Brand-, Inbraak-, Ongelukken-, enz.) tegen de
billijkste prijzen en voordeeligste condities.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA",

SPIJSTRAAT 16, DEN HAAG - TEL. 3768.

GUNSTIG GELEGEN IN HET MIDDEN DER STAD.
LIFT — ELECTRISCH LICHT — CENTRALE VERWARMING.
80 KAMERS EN SALONS.

PLATS DU JOUR 50 Ct. — DINERS VAN f1.50 EN HOGER.

Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG,

gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

ZEE-BABOE.

Beschikbaar half Mei, verwacht
per S. S. „Tabanan".

Adres: D. P. ERDBRINK, Arnhem
(Boulevard).

Of het denkbeeld in de laatste woorden uitgedrukt ooit toepassing zal vinden door den Minister van Binnenlandsche Zaken?

Om dus omtrent Nederlandsche politieke en economische toestanden de voorlichting zoo veelzijdig mogelijk te doen zijn, bij de vorming van een commissie, behalve op een tweetal Nederlandsche oud-ambtendren, de keuze vestigen op personen beschikende over geheel buiten Nederland opgedane kennis en ervaring!

Het denkbeeld om het rapport der Suriname-commissie te onderwerpen aan het oordeel van een andere commissie, bestaande uit hier te lande gevestigde Surinaamsche deskundigen, kan de Minister niet overnemen. Over de gedane voorstellen zal nu in de eerste plaats het advies van de Surinaamsche autoriteiten worden ingewonnen. Dit neemt niet weg, dat voor enkele van die voorstellen de voorlichting van deskundigen als zooeven bedoeld zal worden gevraagd.

Dit is ten minste reeds iets. Als het begrip „enkele” maar niet te eng wordt opgevat.

Dat de tijd voor een ingrijpende bestuurswijziging als de voorstellen der Suriname-commissie beoogen, thans weinig gunstig zou zijn, stemt de Minister niet toe. Naar zijn oordeel verdient het aanbeveling, om, wanneer eenmaal de wenschelijkheid van de bestuurswijziging erkend wordt, de invoering daarvan zoo veel mogelijk te bespoedigen, wijl zij juist moet strekken om te komen tot een gezonde financiële basis voor verdere hervormingsplannen.

Tegenover deze verklaring moge herhaald worden de in het vorige nummer van dit weekblad gemaakte opmerking, dat de opvolgende bestuursregelingen tot dusver niet van veel invloed op den economischen toestand der kolonie zijn geweest. Deze les der geschiedenis staat als een paal boven water.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Behartiging der belangen van den Inlandschen landbouw. Sedert de verschijning van het ter hoofdplaats Padang (Westkust van Sumatra) uitgegeven Ind. blad Oetoesan Malajoë, zegt Dahien in het nummer van 14 November 1911 no. 89, tegevoelge van tal daarin door bekwame schrijvers gegeven raadgevingen, reeds vele oude toestanden op het eiland Sumatra gewijzigd; zoo hebben o.a. verscheidene jonge Inlanders de patjöl (spade) met de pen verwisseld.

Schrijver heeft deze verandering wel met vreugde begroet, maar meent toch al die bekwame schrijvers en ook de lezers van de Oetoesan Malajoë te moeten opwekken, tot behoud der goede oude landgewoonten, vooral die betreffende den landbouw niet te vergeten, omdat het zich anders laat aanzien, dat ten slotte niemand meer naar de patjöl zal grijpen en niemand meer een ladang (droog rijstveld) zal willen aanleggen of een sawah (nat rijstveld) zal willen bewerken. Men moet niet bepaald de voorkeur geven aan het zitten op een stoel, gewapend met een pen in de hand, waarmee, voorloopig althans, slechts eene bezoldiging van f 15 's maands wordt bereikt, en waarvan een gezin onmogelijk kan leven.

Dergelijke omstandigheden leiden er z. i. toe, dat de geërfde bezittingen en roerende goederen al spoedig te gelde worden gemaakt en verbruikt, en dat

beheerschen. In tien jaren tijds zouden alle stoomvaartlijnen ons eigendom kunnen zijn, of zoo haar dit aangename is, zouden wij in goud kunnen gaan speculeeren. Wij zouden samen nieuwe steden stichten, waarvan alles ons toe zou behooren.

Mevrouw Murray echter zweeg bij die lofuitingen, zij beefde en verborg snikkend haar gezicht in de handen.

Zoodra de Simbeam in het gezicht van de haven van Singapore kwam, begroetten haar meer dan dertig duizend enthousiaste stemmen. Alle dames van de Europeesche kolonie wachten mevrouw Murray op met bloemen in de hand. Zij werd ontvangen als Josen, toen hij met het gouden vlies terugkwam; als Columbus toen zijn schepen beladen met het goud der Nieuwe Wereld te Cadix binnenliepen; als Nelson na zijn thuiskomst te Lapels.

Toen de landingsbrug werd gelegd, verscheen daarop een bleke, stille vrouw, bedroefd en angstig om zich heen kijkend, beschaamd over het verkrenkte licht-geel toilet dat zij droeg.

— Geef mij in 's hemelsnaam een zwarte japon, was haar eerste woord, zóó kan ik toch niet aan wal gaan?

— De arme vrouw was reeds geheel in de war toen zij uitstoomde; nu is zij blijkbaar totaal krankzinnig.

Maar ook hierin vergiste men zich. Mevrouw Mur-

men eene moeilijke geldelijke toekomst in het leven roept, die onraadzaam wordt geacht.

Beter is het z. i. die bezittingen zuinig te bewaren en correct te beheeren en daarvoor naar de kampong terug te keeren, omdat het bezit van een akker van grooter waarde is dan een schamel inkomen met de pen van f 15 tot f 20 in de maand, met welk bedrag een gezin niet fatsoenlijk kan rondkomen.

Voelt men voor den landbouw geen roeping meer, dan legge men zich op een ambacht toe, als bijvoorbeeld dat van smid, waarmee men door vervaardiging van de noodige ijzeren gereedschappen den landbouw toch ook van dienst is.

Van het verdiende geld schaffe men zich dan vee aan, welks onderhoud een groot genoegen zal blijken te zijn voor den eigenaar en hem veel voldoening zal schenken bij de wetenschap dat hij dan geheel werkt in den geest zijner voorouders.

Schrijver spreekt de hoop, dat vele zijner bloedverwanten en bekenden bovenstaanden gedachtengang ernstig zullen willen overwegen, opdat zij er toe zullen komen aan de patjöl de voorkeur te geven boven de pen.

De zoogenaamde zeemeermin of zeeke of in de Nederl.-Indische wateren. In de oude scheepsjournalen van de vroegere Oost-Indiëvaarders wordt herhaaldelijk gewag gemaakt van het bestaan van zeemeerminnen of zeekeoien, met welken naam werd aangeduid een soort van dier, in de Indische zee levende, dat het uiterlijk zou hebben voor de helft van een vrouw-mensch, en voor de andere helft n.l. de staart van een visch, terwijl het in gevangen toestand altijd tranende oogen vertoonde.

De Inlanders in Ned-Indië geven aan dit dier den naam van Doejoeng (zeewijf), terwijl het in de wetenschap bekend is als halieore doejoeng of zeeke.

In de Taman Pengadjar van 15 October jl. no. 3 vinden wij een verhaal waarbij een schetsje van dit zeedier is toegevoegd, waaruit echter al dadelijk blijkt, dat het allerminst, ook zelfs niet ten deele, iets gelijkt op een vrouw-mensch.

Met den walvisch en de Dolfin, behoort de Doejoeng tot de walvisachtigen; het is dus een zoogdier en wel een der grootste welke in de Indische wateren worden aangetroffen. De gemiddelde lengte er van bedraagt 7 meter; het gemiddelde gewicht 4 duizend kilogram.

Het lichaam is langwerpig rond van vorm, het draagt een grooten kop, welke ongeveer het derde gedeelte van het lichaam in beslag neemt; hals en gehoororganen zijn uiterlijk zichtbaar. De oogen zijn bijzonder klein.

De lichaamsdeelen, welke men aan de voorzijde van onderen in de nabijheid van den kop waarneemt, schijnen dienst te doen als kieuwen van een visch en bestaan uit vingerbeentjes, die met een dikken huid zijn overtrokken. Het lichaam heeft verder geen vinnen en loopt uit in een staart, welke aan het uiteinde in een horizontaal vlak is gelegen.

Het geheel komt het meest overeen met een kolossalen karper van donker grijze kleur op de rug, en wit aan de buikzijde.

Tot zwemorganen schijnen ook de beide bovengenoemde voorste lichaamsdeelen te dienen, waarmee het dier zich zeer snel in zee kan bewegen. Tusschen huid en lichaam ligt een dikke vellaag,

ray was steeds dezelfde gebleven; ook toen zij haar tragische tocht ondernam. Zij was gebleven wat zij altijd geweest was: een brave huisvrouw, die voor haar man leefde, voor haar huishouden en dienstboden: in één woord: een liefhebbende vrouw. Alleen had zij bij den dood van haar man iets ondernomen wat niet vrouwelijk, niet doordacht was.

De menigte spande de paarden voor haar rijtuig af; men zag vol eerbied tot haar op, in iederen blik en in iedere stem vond zij den toon van den Yankee-kapitein. Men dacht, dat zij een zeer bijzondere vrouw was, iemand met een ijzeren wil. Maar nooit nog had zij zich zóó zwak gevoeld als nu. Zij had al haar kracht verbruikt in één dag. Voortaan zou iedereen heldendaden van haar verwachten, doch zij had niets meer te geven. Van ganscher harte verlangde ze eigenlijk naar den dood.

En toch bleef zij leven. Toen de handelsvrienden van haar man alle zaken geliquideerd hadden, het huis, de firma, ja, bijna den naam verkocht hadden van dezen man, die haar noodlot geworden was, hield mevrouw Murray een zeer klein inkomen over. Zij verliet Singapore en ging naar Engeland. Zij bleef zich daar eenzaam en verlaten gevoelen in haar rouw en haar wroeging over haar daad van wraak.

H. ZUMPOLLE VEENESTRAAT 29

Telefoon No. 4105

Specialiteit in KOFFERS, LEDERWAREN, REISARTIKELEN.

SPECIALE AANBIEDING:

Gepantserde Hutkoffer, met 1 bak, lang 100, breed 50, hoog 36 cM. f 9.75
Dezelfde Koffer, met 1 bak, hoog 40 cM. (voor de nieuwe schepen) 10.75
Gepantserde Mailkoffer, met 1 bak (voor het bagageruim) lang 100, breed 50, hoog 50 cM. 11.50
Gepantserde Boekenkoffer, 50 en 50 cM. 8.25

ZENDINGEN NAAR INDIË ELKE WEEK.

C. FORTMANN, SPUISTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE

in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN,
:- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN. :-

Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

1ste Rotterdamse

Maatschappij van verzekering tegen ongevallen
Oudehavenkade n.l. Plan C, Rotterdam.

Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.

Individuele ONGEVALLENVERZEKERING.

AUTOMOBIELVERZEKERING, Enz. Enz.

VRAAGT PROSPECTUS.

Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië
te SOERABAIA.

Frans van Wijk en Zonen,

24 Vlamingstraat,

:- DEN HAAG. :-

Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk
Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmunten ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitstekende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregelde AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS
Waldeck-Pyramontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

KANTOOR. Vlugge en - - - degelijke opleiding.

Firma OUWERLING, De Ruijterstr. 46. Tel. 7146.

MACHINESCHRIJVEN, verschillende machines, f 10.—
het geheel.

STENOGRAFIE, cursussen (f 10.—) en privaatllessen.
BOEKHOUDEN in cursussen f 2.50 per maand.

Ochtend-, middag- en avondlessen.

Piet Heinstraat 123,
bij de Zoutmanstraat.
Telef. 5262 HAAG.

A. Op 't Landt.

Steds nieuwste garneringen.
Grote kouze Shawls, Jabots, Handschoenen, Enz.

welke het in staat stelt zich ook in koudere lucht-streken op te houden.

Het verschil tusschen een zee-koe en een walvisch schijnt voornamelijk te liggen in de neusgaten, welke bij gene meer aan de voorzijde van den kop zijn gelegen.

De doejoeng, die vroeger algemeen in de Indische wateren voorkwam, wordt thans nog alleen aangetroffen in de zeeën om en bij Nieuw-Guinea, in die van de Molukse eilanden en om Celebes. Zij leeft daar familiesgewijze gewoonlijk ten getale van drie of vier stuks en voedt zich met kleine vischjes en plantaardige zee-gewassen. De tanden zijn zeer schaarsch in de mondholte verspreid of komen in het geheel niet voor: de doejoeng is dan ook veel minder verschreënd dan de haai. De zee-koe blijft veelal in diepten nabij de stranden, slechts zeldzaam begeeft zij zich naar open zee. Des daags houdt zij zich op donkere plaatsen in het water op om zich eerst tegen den avond te vertoonen.

Het vleesch van de zee-koe wordt genuttigd zoowel door Inlanders als Chineezers. Het is wit van kleur en heeft een eenigszins tranigen smaak. Het vet wordt genuttigd terwijl de beenderen worden verwerkt tot allerlei kleine gereedschappen, o.a. die waarmede sommig houtsnijwerk wordt verricht.

Het traanwater der ooggen wordt, volgens bovengenoemd blad, wel gebruikt als liefdesmedicijn, en is daarom een handelsartikel van de Bandasche (Molukken) visschers.

Sommige Chineezers schijnen te gelooven, dat de zielen hunner voorouders in de Doejoeng huizen; zij koopen ze daarom dikwijls zelfs tegen hoogen prijs op met het doel ze, zoo mogelijk, de vrijheid te hergeven.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De revolutionaire beweging in China. — Volgens berichten, voorkomende in de *Pertja-Timor* van 18 December 1911 no. 101, is de leider der revolutionaire partij in Groot-China, Dr. Sun-Yat-Sen, den 14en dier maand, per stoomschip *Devanha*, van de *Peninsular and Oriental*-lijn, te Penang aangekomen op zijne doorreis naar China. Bij hem zag men Generaal *Homer-Lea* en twee Chineezers van de *Jong-Chineesche* partij. Allen waren te Colombo (eiland Ceylon) aan boord gekomen en reisden onder aangenomen namen, zoodat bij het binnenkomen in de havens geen enkele passagierslijst de werkelijke namen der heeren vermeldde.

Toch was men te Penang bij aankomst van den leider op de hoogte, hetgeen mag worden opgemaakt uit het feit, dat een over-talrijk bezoek van landgenooten den leider ten deel viel.

Per auto reed Dr. Sun-Yat-Sen naar Penang Road, waar hij zijn gezin ontmoette, dat hij sedert verscheidene jaren niet had gezien.

Zijn openthoud te Penang gaf aanleiding tot veel drukte in de stad, die tot den avond aanhield en eerst eindigde, nadat de leider, in gezelschap van mevrouw Sun-Yat-Sen en tal van leden van de *Jong-Chineesche* partij aan boord uitgeleide was gedaan.

Dr. Sun-Yat-Sen kwam van New-York via Londen naar Colombo. Te Londen bleef hij tien dagen en vertrok van daar den 20sten November 1911, terwijl hij gedurende de reis steeds in telegrafische gemeenschap bleef met de leiders van de revolutionaire actie in China. Aan boord liet hij zich uit het zeer te betreuren, dat de revolutie 6 maanden later was uitgebroken dan de afspraak was; hij twijfelde echter niet aan zijn succes, onder voorbehoud evenwel, dat de partijgenooten standvastig bleven in hunne gevoelens en hem niet te eeniger tijd den rug toekeerden.

Hetzelfde blad maakt melding van het feit, dat eens som van f11000 door de Chineesche ingezetenen van Deli (Oostkust van Sumatra) is bijeengebracht ten behoeve van de revolutionaire actie in China.

Ter Oostkust van Sumatra bestaat verschil van meening over de wijze, waarop de gelden verzonden zullen worden. De voorzitter van het comité wil het doen op zijn eigen naam, doch algemeen is de wensch dat de verzending zal plaats hebben uit naam van de Chineesche ingezetenen van Deli.

Het Chineesche meisje in het Chineesche gezinsleven. Vergelijkt men de positie van de Chineesche meisjes in het Chineesche gezin met die van de jongens; dan hebben genen het harder te verantwoorden in het leven dan dezen, zegt K. F. N. van Krawang (Java) in het *Damesblad* van de *Tjong-Hoa-Wi-Sien-Po* van 14 November 1911, no. 307.

Menig Chineesche dochter toch, helpt op zeventienjarige leeftijd reeds haar moeder in de keuken en huishouding, alsook bij de bewaking van hare broertjes of zusjes. Zij is zelfs dikwijls al een soort slaaf

van de jongens, als deze spelen, wandelen of naar school gaan.

Een en ander is het gevolg van het bekende feit, dat de Chineesche ouders meer ingenomen zijn met het bezit van jongens dan van dochters omdat gene het geslacht en de familienaam zullen voortzetten. Toch hebben de ouders veelal meer reden hun dochters te roemen dan de zoons.

Zijn ze bijv. ziek of hulpbehoevend, de verpleging en verzorging komt al weer op het vrouwelijk element neer, terwijl de zoons al heel veel belangstelling toonen wanneer zij, bij het bezoeken van zieke ouders, eens informeerden naar den aard der ziekte en of de patiënt al gegeten heeft. Van het overnemen van dienprestaties door de jongens is zelden sprake.

Groot geworden, treedt de jonge man al spoedig in het huwelijk, zorgt als hij het kan voor het levensonderhoud van zijn gezin, doch leeft, als dit niet gaat, op kosten van zijn ouders.

Het getuigt werkelijk van gebrekkig inzicht der Chineesche ouders, zegt schrijver, dat zij zooveel meer genegenheid schenken aan hun zoons, terwijl het juist de dochters zijn aan wie zij grootere verplichtingen hebben.

Misschien komt met de revolutie ook de tijd, dat alle kinderen op gelijken voet in het gezin zullen worden behandeld; dat de dochters dezelfde plaats in de harten der ouders zullen innemen als de zoons.

Opgewekt godsdienstig leven bij de Chineezers.

In deze rubriek is herhaaldelijk de klacht uit de Maleische bladen overgenomen, dat het godsdienstig leven der Chineezers in China en ook in Ned.-Oost-Indie in de laatste jaren zoo aan het afnemen is, en dat dientengevolge zulke buitensporigheden bij het jongere geslacht werden waargenomen.

De correspondent te Hongkong van de *Pernia* gaan constateert thans met vreugde, dat een verandering ten goede is ingetreden en dat men, meer in het bijzonder ter hoofdplaats Canton, het geboorteland van den Grooten Profeet *Khong-Hoe-Tjioe* met groote opgewektheid heeft gevierd.

Alle scholen, colleges, leeszaalen, winkels, redactie-bureaux enz., enz waren op dien feestdag gesloten, terwijl van de huizen vlaggen wapperden, welke voorzien waren van het opschrift *Khong-Tjoe-Seng-Tan* (derhalve niet de *Nagavlag*). Een en ander wijst er z. i. op, dat de Chineezers hun godsdienstplichten meer gaan betrachten.

Zoo brachten op den morgen van den feestdag de ambtenaren, de studenten en de leerlingen van de scholen (klassewijze) met kniebewegingen hunne hulde vóór de tafel, welke men voor het beeld van den Grooten Profeet had geplaatst, en was de toeloop van het publiek zóo groot, dat velen niet tot het gebouw konden worden toegelaten. De leerlingen van het *Ellis Kandoorie Society College*, een school, die door *Khong Seng Hwe* werd geopend, hadden hun schoolgebouw fraai versierd, waarvoor eene som van 100 dollars was bijeengebracht. Na afloop van de plechtigheid had een groote feestmaaltijd plaats, bij welke gelegenheid een aanzienlijke hoeveelheid van het daarbij onmisbare Chineesch vuurwerk werd afgestoken.

Het spreekt van zelf, dat de stad Hongkong in huldiging van den Grooten Profeet voor Canton niet onder wilde doen. Het theatergebouw *Tai-Ping* was het vereenigingspunt van de godsdienstige gemeente, en werd door ongeveer 4000 personen bezocht, waaronder een-derde gedeelte vrouwen.

De heer *Lan-Chu-Pak*, voorzitter van het *Khong-Seng-Hwe*-instituut, hield in het *Kwintangsch* eene rede van een half uur en wakte daarin, onder instemming van het groote publiek, allen op om de wijze lessen van den Grooten Profeet op te volgen en zoodoende te trachten de onschatbare vreugde van zelf-tevredenheid deelachtig te worden.

Ook te Hongkong viel het op, dat de *Nagavlag* (keizerlijke vlag) nergens was uitgestoken. Wel was men van voornemen die vlag uit te steken, doch de revolutionaire partij had een bende van 400 lieden georganiseerd tegen betaling van 1 tot 2 dollar per persoon, met het doel alle winkels te vernietigen, die de *Nagavlag* hadden uitgestoken. De gezeten burgerij, het raadzamer oordeelende om op den feestdag geen verwikkelingen uit te lokken, hield toen algemeen de *Nagavlag* binnen en stak de *Khong Tjioe-Seng-Tan*-vlag uit.

Van de revolutionaire partij werden twee personen gevat.

Petroleumhandel tusschen Sumatra en China.

Het jaarverslag over 1910 van de Keizerlijke *Chin. Douane*, wijst, volgens de *Pemberita Betawi* van 15 November 1911, no. 261, aan, dat in de haven te Antoeng, gedurende dat jaar uit Amerika 300.000 gallons petroleum meer in-

NIET DUURDER, WEL BETER DAN ANDER BROOD

ONVERPAKT BROOD IS
ONHYGIENISCH
ONSMAKELIJK
ONZINDELIJK

SUMMUM LUXE-BAKKERIJ
TEL. 1035
PRINSEGR. 126
126A

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. ^vh. CORSMIT BROSSOIS & Co.

Korte Voorhout 12^A - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

om direct te betrekken.

Meer dan 100 tevredenheidsattesten ter inzage

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

KOSTKINDEREN.

Bij onderget., oud-hoofdonderw. (gep. O.-I. Ambten.) te ARNHEM, bestaat gelegenheid tot plaatsing van een paar schoolgaande kinderen.

De schoone omstreken, de gezonde ligging en de vele onderwijsinrichtingen doen vele Indische families zich hier vestigen.

Toezicht op de studie verzekerd.

S. J. H. VAN MERKOM,
DULLERTSTRAAT 1 - ARNHEM.

KUNST-ATELIER

van GOUDEN en ZILVEREN WERKEN
in diverse stijlen.

REPARATIE- en GRAVEERINRICHTING.

CHR. J. P. DE RUITER, CORN. SPEELMANSTRAAT 31
en WILHELMINASTRAAT 69.

's-GRAVENHAGE.

F. L. VAN BOMMEL

VLAMINGSTRAAT 8-10 - Telef. 5501.

Bal- en Avond-

Handschoenen.

Shawls en Kappen.

ZEER GROOTE KEUZE.

BREDA

BOSCHRIJKE OMGEVING.

WONINGINRICHTINGEN

in huur.

Groote Markt 50. P. HEIJMAN.

MEUBELFABRIEK.

BEHANGRIJ.

gevoerd werden dan in het daaraan voorafgaande, terwijl de geheele invoer van Sumatra 150.000 gallons bedroeg. Te Tatoengkow bedroeg de invoer daarvan uit Amerika 27.400 gallons meer dan in het vorig jaar, terwijl de hoeveelheid ingevoerde Sumatrapetroleum daalde van 46.090 gallons in het vorige jaar tot 30.600 gallons.

Volgens deze gegevens zou de algemeene invoer van Sumatra-petroleum in Groot-China bij die van Amerika-petroleum ten achteren staan.

Van Vreemde Koloniën.

PORTUGEESCHE KOLONIALE POLITIEK.

Ons week-overzicht zou ditmaal zijn geheele ruimte aan Portugal hebben af te staan, als het eenigszins uitvoerig tot zijn recht wilde laten komen wat in en over de koloniale politiek te Lissabon gezegd en geschreven is.

Herhaaldelijk hadden wij melding te maken van geruchten over voorgenomen koop van Portugeesche koloniën door andere mogendheden. Ook nu weer zou een niet genoemd diplomaat, die deelgenomen heeft aan de geheime Britsch-Duitsche onderhandelingen, die tot het tractaat van 1898 leidden, zich hebben uitgelaten over daarbij getroffen voorzieningen, voor het geval de omstandigheden tot een verkoop of verlies door Port. mochten leiden.

Gr.-Britt. zou de Kaap Verdische eilanden, Madeira, de Azoren, het grootste deel van Angola en ongeveer de helft van Mozambique krijgen. Duitsland zou zich het andere stuk van Angola toegevoegd zien, en behalve een deel van Mozambique, eveneens nog een van Sambésie. De verdeling is precies aangegeven alsof zij reeds bij notariële acte ware geregeld.

Terwijl Groot-Brittanië zich slijpt zou weaschen te houden aan het vooropgezette denkbeeld, dat van dit alles alleen iets kan komen indien Portugal geheel uit eigen beweging tot afstand komt van alles of gedeelten, zouden de Duitse kolon. diplomaten met meer ongeduld thans op een verwezenlijking van de destijds gewekte verwachtingen willen aansturen.

Uit dezelfde bron zou ook het gerucht afkomstig zijn, dat de Port. regering hiervan niet hooren wil, maar er daarentegen wel toe zou willen overgaan de noord-oostelijke helft van, het met Nederland gedeelde, Timor aan Duitsland te verkoopen. Het zou reeds tot besprekingen te Berlijn gekomen zijn tusschen graaf de Penha Garcia, oud-minister van financiën en voorzitter der Kamer en den D. minister van koloniën Dr. Solf.

Aldus de geruchten. De geschiedenis wijst er met veel voorbeelden op, dat, als Gr.-Britt. en Duitschl. hun zin op het bezit van een zwakkere mogendheid in een ander werelddeel gezet hebben, die wensch heel veel kans heeft door taale volharding in werkelijkheid omgezet te worden. Maar bij de wrakke positie, die Port. inneemt, bij de bekende behoefte aan geld van dat land, bij het weinige dat 't zich aan den welvaart van zijn kol. gelegen laat liggen en de groote sommen, die noodig zouden zijn om het ten deze verwaarloosde te herstellen, bij de onverpoosde moeilijkheden die het op Timor heeft, bij het verlangen anderszijds naar uitbreiding en bevestiging hunner koloniale stelling van Duitschland en Engeland, is het zeer goed aan te nemen, dat geruchten als de hier vermelde in het brein van een vindingrijk maker van nieuwtjes zijn opgekomen, of als proefballons zijn opgelaten. Maar zelfs dan zijn zij niet geheel onschuldig; slapende honden worden gewekt. Intusschen zijn het echter nog geruchten, wier grond van bestaan niet is te bepalen. Het is de taak der Nederlandsche diplomatie zich te vergewissen in hoever deze op eenige waarheid berusten, want het kan ons niet onverschillig zijn wie het bezit van Timor met ons deelt.

In tweeërlei opzicht lijkt hier geruststelling bij te brengen. Vooreerst heeft de Penha Garcia zelf aan een verslaggever verklaard, dat niet alleen van een verkoop van de koloniën geen sprake is, maar dat de Republiek hiertoe ook in geen geval zal mogen overgaan, als zij haar prestige in binnen- en buitenland niet wil verspelen. Het volgen van een hartelooze koloniale politiek is juist een der misdaden van het koningschap geweest: de Republiek heeft tot taak zich het lot der koloniën aan te trekken. De staatkunde heeft echter wel eens meer zeer stellige verklaringen spoedig zien lochenstraffen!

De andere zaak is, dat Nederl. en Portugal overeengekomen zijn hun helft nooit aan een derde te verkoopen alvorens elkander wederkeerig het recht van voorkeur toe te kennen. Doet Duitschland een bod, dan gaat Nederland voor als het dit bod wil overnemen. Een geruststelling; maar Duitschl. heeft heel veel over voor iets dat het gaarne hebben wil! en Nederland?

Is onze buitenlandsche staatkunde waakzaam? Weet zij wat ze wil? en hoe zij het e. g. zal willen? Of speelt zij geheel op zien komen, 't knudje intusschen latende groeien tot een zich vastwortelenden boom?

**

Van meer dadelijke betekenis voor Portugal is de andere koloniale kwestie geweest, die een oogenblik dreigde het geheele ministerie te doen valien, maar die ditmaal nog alleen maar den minister van koloniën uit het zadel geworpen heeft.

In 1885 werd de Spoorwegmaatschappij door Afrika opgericht, die als de Ambaca bekend is. Zij genoot steun van den Staat, die o.a. 1.200.000 reis subsidie gaf per bereden K.M., hetgeen niet beletten kon dat zij in financiële moeilijkheden geraakte. Ten slotte was de aanleg, inplaats van plm. 264 K.M., zooals hij geraamd was, 100 K.M. meer geworden, en werd de Staat voor zooveel meer subsidie aangesproken, maar bovendien was de verrekening van den daarnaast nog verleenden financiële hulp zoo slecht uiteen gehouden, dat niet was uit te maken hoe schuld en eisch ten opzichte van elkaar stonden.

Om aan het gehaspel van jaren een einde te maken, verscheen in de Staatscour. van 16 Dec. 1911 de benoeming van een commissie van arbiters, waarvan twee aangewezen door den minister van koloniën. De arbiters moesten binnen drie dagen met hun uitspraak gereed zijn en daarvan zou geen hooger beroep bestaan.

De uitspraak kwam vrijwel hierop neer, dat de Staat in alle opzichten er het loodje bij legde, zelfs schulden, die door de Maatschappij erkend waren, werden tot minimale afmetingen teruggebracht.

Deze beslissing heeft een storm van verontwaardiging doen opgaan. Van een van de twee door den minister benoemde arbiters was een onderzoek hangende over geldzaken, die zijn goeden naam in opspraak hebben gebracht. Op de beweegredenen der commissie wordt ook veel afgedongen.

Het gekste is misschien, dat toen de zaak in de Kamer kwam, al de leden van het ministerie verzeerden van de handeling van hun collega van koloniën, Freitas Ribeiro, niets, geweten te hebben; eerst ongeveer een maand nadat de kennisgeving in de officiële Staatscourant gestaan heeft, hadden zij er kennis van gekregen. Of wellicht is nog gekker, dat al werd dit van verschillende zijden voor onaannemelijk verklaard, de overheerschende meening ten slotte toch was dat deze verklaring den indruk gaf van oprecht te zijn! Begrijpelijkwijze, werden vergelijkingen gemaakt tusschen den tijd van het koningschap en die van 't oogenblik, welke niet aangenaam konden zijn voor de republikeinen. Door de mede verantwoordelijkheid af te wijzen voor hetgeen geschied is, door zich bereid te verklaren tot een nieuw uitvoerig onderzoek, heeft het ministerie onder presidium van Vasconcellos zich weten te handhaven. Het blijft een interessante vraag, hoe de zaak verder geregeld zal worden, want als het onderzoek tot een andere uitspraak leidt dan de arbitrage-commissie bezorgde, staat de Maatschappij met een nieuwen eisch gereed, immers dit scheidsgerecht was door den minister van koloniën ingesteld zonder verder appèl, en de regering heeft het tot een uitspraak laten komen zonder verzet aan te teekenen, nadat de benoeming in haar officieel orgaan gepubliceerd was.

Het blijft in Portugal anders gaan dan elders mogelijk te achten is.

BELGISCHE KOLONIALE POLITIEK.

Ook voor de Belgische bezittingen in Afrika wordt evenals elders, aangedrongen op meer decentralisatie in het bestuur, dat en te veel in één hand is, en te veel van uit Brussel beheerscht wordt. Minister Renkin had verklaard wel mede te gevoelen met de wenschen in deze opzichten gedaan, maar door de bestaande koloniale wet van 18 October 1908 gebonden, niet vrij te zijn in zijn bewegen.

Het bekende Institut Solvay te Brussel heeft in séances van 20 November, 16 en 23 December en 8 Januari de vraag in debat gebracht: Y a-t-il lieu de réviser la loi coloniale du 18 Octobre 1908? Aan de gedachtenwisseling is deelgenomen door mannen, die in de B. koloniale staatkunde een eersten rang innemen. Zoo was al dadelijk inleider de heer Speijer, die zich de vader der bestaande wet mag noemen, en dan ook als haar verdediger optrad. Op enkele punten, van niet overwegend belang, na, laat de wet voldoende ruimte voor vrij ontwikkelen in de richting van decentralisatie, als men uit de bepalingen maar wil halen wat er in zit, meende deze spreker.

Tot de bestrijders van deze opvatting behoorden o.a. de heeren Camille Janssen en Rokin, die ontwerpen indienden tot wijziging van de wet in de

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlot in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

W. POPPINK, :- :- TELEFOON No. 4485.
Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak . f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog m. bak f 12.—

RIPPEN
PIANOHANDEL
PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTR. 17 TEL. 4683
VERHUREN STEMMEN

J. VAN MOORSEL,
SCHOOLSTRAAT 27 - Telefoon 2014.
EERSTE HUIS in Stoffen,
Katoentjes en Flanellettes.
Specialiteit in Witte Goederen en Lingerie's.

HEEREN MODE- en HOEDEN-MAGAZIJN
HILLMER & Co.
NOORDEINDE 58. - DEN HAAG.
Telefoon 1667.
Engelsche Dassen f 1.75, per 3 stuks f 4.75.

 B. DERKSEN
Brood- en Beschuifabriek
„De Oude Vette Hen”
bij het Raadhuis Den Haag Tel. 2480.
Geregelde bezorging door alle wijken van Den Haag, Scheveningen en Rijswijk.
LUNCHROOM.
AFTERNOON-TEA.

ONTWAKING
ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.
ONDER REDACTIE VAN:
GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS
OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH.
BESTURDER: SEGHER RABAUW.
Uitgave van: „t Kersouwken” te Antwerpen.
Administ. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam
Prijz per Jaargang van 12 afleveringen f 3.—
Losse afleveringen f 0.30.
PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

centraliseerenden geest. De eerste, oud-minister, zat de vergaderingen voor.

Volgens de gebruiken van het instituut kwam de vergadering niet tot beslissingen, die als uitspraken van het instituut of van de bijeenkomst gelden, maar het verslag kon toch eindigen met de verklaring, dat een groot aantal leden een herziening van de wet voorstaan, in zoover dat:

1o. de Gouverneur-Generaal der kolonie een meer uitgebreide macht krije en hem in rechtszaken een bevoegdheid tot tusschenkomst worde gegeven; 2o. de kolonie verdeeld worde in provinciën met administratieve zelfstandigheid onder gouverneurs en het opperbestuur van den G.-G.; 3o. in de kolonie zelf consultatieve raden worden ingesteld, die de betrokken autoriteiten zouden moeten raadplegen op wetgevend gebied en alvorens bepaalde maatregelen van uitvoerenden aard te nemen; 4o. aan de autoriteiten worde voorgeschreven ieder jaar een lokaal-ontwerp-budget in te dienen, vergezeld van het verslag over den algemeen toestand.

DEENSCH KOLONIËN.

Heeft Denemarken eenige jaren geleden zijn tijdperk van verkooplust der West-Indische koloniën gekend, en is toen de afstand ervan aan N.-Amerika maar precies op het kantje af in de Volksvertegenwoordiging afgestemd, tegenwoordig zou er geen partij meer te vinden zijn, die de bezittingen in de West zou willen van de hand doen. In tegenstelling daarmee heeft een groep van ondernemende, bekende persoonlijkheden, wier leider staatsraad Andersen is, een plan aan de regeering voorgelegd om aan die bezittingen nieuwe beteekenis te gaan geven in verband met de opening van het Panamakanaal. St. Thomas ligt bijzonder gunstig om stapelplaats te worden, maar de overigens uitstekende haven moet uitgediept en van kaden voorzien worden om inderdaad een gezocht punt te kunnen worden voor het aandoen, lossen, approviandeeren enz. enz. Van groote schepen. Er is reeds een kapitaal bijeen voor een maatschappij, die de groote werken zal uitvoeren, daarnaast zullen kleinere ondernemingen voor haar rekening nemen de onderdeelen, als kolenvoorziening, berging, dokken, electriciteit, approviandeering.

Een partij in de Volksvertegenwoordiging zou de uitvoering liever geheel in handen der regeering houden, maar deze heeft het noodige kapitaal niet beschikbaar en durft een leening voor dit doel niet te wagen.

In hoever houdt men zich in Nederl. ook weer bezig met overwegingen over hetgeen van Curaçao te maken kan zijn door de opening van het Panamakanaal?

BRITSCH KOLONIËN.

Het koningspaar is van zijn reis naar het Indische keizerrijk te Londen teruggekeerd.

De Aborexpeditie heeft de plek bereikt waar Williamson in Maart 1911 gedood is, en heeft van daaruit verkenningen in eenige richtingen gezonden. Er zijn bestraffingen uitgedeeld, landgedeelten bezocht waar nooit een blanke geweest was, de hoofden zijn in onderwerping gekomen, een landschap dat onafhankelijk was, kan voortaan de Br. kleur krijgen. Gener. Sir B. Mahon kan tevreden zijn over het behaalde succes, de Engelsche regeering is het tevens. Dies kan de terugkeer der expeditie worden verwacht, vermoedelijk zullen detachementen echter met verkennen voortgaan totdat de regentijd intreedt.

Het emigratie-comité van de centrale vereniging voor werkloozen te Londen heeft een telegram ontvangen van den secretaris van de Sydney-afdeeling van den bond voor de Britsche immigratie in Australië, waarin hij geautoriseerd wordt 6 pond per hoofd uit te keeren als tegemoetkoming in de overtochtscosten van 1000 arbeiders, die in Mei of Juni in Nieuw Zuid-Wales of Queensland zullen aankomen.

MAROKKÓ.

Frankrijk heeft in 1911 voor zijn troepen in Marokko ruim 57.600.000 fr. besteed. De opmarsch naar Fez is wel een buitengewone maatregel geweest, doch de nieuwe richting zal nog wel eens meer extra-maatregelen vergen.

CHINA.

Als dit nummer verschijnt zal China, na ruim 3/4 eeuw onder de Mandchoe dynastie gestaan te hebben, een republiek geworden zijn.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Hooger onderwijs in Indië.

De heer Douwes Dekker, redacteur van „Het Tijdschrift”, heeft zich tot verschillende personen van zeer diverse richting en opvatting gewend met het verzoek hun oordeel te willen zeggen over de vraag: „Is invoering van hooger vak- of universitair onderwijs in Ned.-Indië wenschelijk? Thans is van dat periodiek een „Onderwijsnummer” verschenen, waarin de ontvangen antwoorden, zestien in getal, worden gepubliceerd.

De redacteur leidt het nummer in met een woord ter „oriëntteering”, waarin hij de quaestie, naar zijn inzichten, stelt. Na herinnerd te hebben aan woorden kort na de eerste steenlegging van het Gymnasium Willem III geschreven, zegt hij:

„Er werd voortbouwen gevraagd. Er is voortdurend „afgebroken”. Nog altijd zijn Indiër en Inlander in veler oogen minderwaardigen; nog altijd is er de wensch naar een academie. Maar waar een halve eeuw voorbij moest gaan, aler uit een wensch een sterk verlangen gegroeid is, daar is periculum in mora der universiteitsagitatie. En daarom is deze een zeer dringende kwestie van het heden.”

We kunnen te dezer plaatse natuurlijk niet de uitgewerkte antwoorden opnemen, daarvoor dient men „Het Tijdschrift” zelve te raadplegen, dan wet De Java-Bode van 10 Januari j.l., die een overzicht ervan geeft; slechts de meening van enkelen geven we in zeer beknopte vorm weder.

De heer J. E. Stokvis acht den tijd nog niet gekomen, evenals de heeren H. Doeff en L. P. J. Vermeulen. Het Hoofdbestuur van den Indischen bond en Mr. I. Hen, behooren, evenals de heer D. van Hinloopen Labberton, tot de voorstanders. Een Japanner, de heer Kurushima Takahiri, is van meening, dat ontwikkelde jonge mannen in Ned.-Indië zich voor hun studie naar Japan moesten begeven. Enzoovoor.

„De Tropische natuur”.

Bij Visser en Co. te Batavia is verschenen de eerste (geïllustreerde) aflevering van het orgaan der N.-I. Natuurhistorische Vereeniging „De Tropische Natuur”, onder redactie van Dr. A. R. Schouren, C. A. Backer en A. J. Koens. Als vaste medewerkers worden vermeld: Dr. J. C. Koningsberger, H. A. Clerx, Kamerling, Ouwens, Weehuizen en J. W. A. van Welsen.

In een „Woord vooraf” zegt de redactie o.m.:

„Hoe bevoorrecht zijn wij, bewoners van deze schoone landen! In onze onmiddellijke nabijheid op onze erven, een uurtje van ons huis in kampong of langs sawah, kunnen we de grootste schatten vinden en er van genieten. Met welke luttel inspanning kunnen we ons leven rijker en blijder maken, als we ons tot de levende natuur wenden.

Zijn we die bevoorrechtiging wel altijd waard? Weten we wel, hoeveel schoons we dagelijks om ons heen hebben, en zoo we het weten, zien we 't wel, genieten we er van? Natuurschoon en natuurwijsheid, ze liggen overal voor ons te vinden. En toch helaas, velen van ons, die in Europa uren wandelen om natuurschoon te genieten, hebben hier een zeker vooroordeel tegen beweging in de vrije natuur en hoeven van het opkomend geslacht, die fietsen en voetbalspel in de tropen niet te zwaar vinden, schrikken nog terug van een wandeltocht van eenige uurtjes. Niet alleen de vrees voor beweging is het, die van de levende natuur afhielt, ook het gebrek aan eenvoudige lectuur over tropische planten en dieren, het gebrek aan populaire hulpmiddelen ter oriëntteering in de natuur om ons was voor vele leeken-liefhebbers een groot bezwaar.

Dit tijdschrift zal trachten aan dit laatste bezwaar eenigszins tegemoet te komen. Het zal niet behoeven te melden, dat er veel moois en merkwaardigs is, doch het wil leeren van de levende natuur te genieten. In beschrijvingen, in teekeningen, wil het trachten uw belangstelling te wekken, namen en bijzonderheden te geven van de natuurvoorwerpen, welke ge ontmoeten zult en aan te toonen, op welke wijze ge in uw vrijen tijd zelf waarneming kunt doen.”

De inhoud van dit eerste no. omvat voorts:

„De waterhyacint, door J. W. A. van Welsen. — De kelantjang, door A. J. Koens. — Sterculla colorata, door H. A. C. — Kleine mededeelingen: Plantaardig paardehaar, door Kamerling. — Een heksenbezem op de tjemara, door Kamerling. — Reigers in een vischfuk door Kamerling. — Excursiën. — Vragenbus.”

Regeerings-almanak voor Ned.-Indië.

Bijzonder vroeg is ditmaal verschenen de Regeerings-almanak voor Ned.-Indië. De Java-Bode

VERKOOPHUIS

GROOT DEN HAAG
HERTOGINNELAAN 103
Tramhalte lijn 3 : VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeel van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

MODE-ACADEMIE

Grondig onderricht in MAAT-
KNIPPEN en COSTUUMNAAIEN.

Allen die aan een cursus deelnemen kunnen eenige der nieuwste COSTUMES voor zich zelve vervaardigen.

Opleiding voor DIPLOMA's der
- Mode-Vakschool Vereeniging. -

PROSPECTUS en inlichtingen te bekomen bij de
Directrice M. E. DANCKAERTS, Regentessepl. 7,
DEN HAAG.

TOKO BETAWIE.

(ALBRECHT & ELFFERICH).

KONINGIN EMMAKADE 55 -:- Tel. 2610.
Oppericht 1880.

Uitsluitend de kwaliteit INDISCHE INGREDIËNTEN.

-:- Vraagt steeds ONZE smakelijke Samballans. -:-

S. J. ROTTEVEEL,

Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

Voor Verlofgangers.

Tegen zeer matigen prijs ter overname aangeboden een compleete en goed onderhouden inboedel, w.o. keukengereedschap, servies en badinrichting, van een bovenhuis in Duinoord te 's-Gravenhage, in de nabijheid der lijnen 3, 7, 10 en 12 van de electriche tram.

Over te nemen ongeveer eind April a.s. alsmede de huishuur ad f 375.— 's jaars vanaf 1 Mei a.s.

Inlichtingen te verkrijgen bij het Informatie-Bureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

N.V. Electriche Drukkerij

„Luctor et Emergo”

Telefoon Intercomm. 4424

's-GRAVENHAGE

Amalia van Solmsstraat 2-4

van 5 Jan. j.l. wijdt er een bespreking aan, waaraan het volgende is ontleend.

Het eerste deel van den almanak voor dit jaar bevat weer ruim 100 bladzijden meer dan dat van het vorige jaar, en telt bijna 1700 pagina's. Deze loeneming is in hoofdzaak een gevolg van de inlassching onder de bijlagen van een zestal verordeningen, welke daarin te voren niet werden opgenomen. Het betreft hier regelingen, welke schier dagelijks toepassing vinden, zoodat het gemakkelijk is voor het groote publiek te weten waar deze te vinden zijn. Het zijn namelijk de successiebelasting, het vendureglement, de instructie voor de vendumeesters, de organisatie van de vendukantoren, de bepalingen omtrent het houden van openbare verhuuringen en verpachtingen, zoomede de bepalingen ter uitvoering daarvan.

Bij het doorbladeren viel het ons overigens op, dat, in verband met de toevoeging met ingang van 1 September 1911 van eene afdeling nijverheid en handel bij het Departement van Landbouw, de bemoeienis met de Kamers van Koophandel en Nijverheid, consuls, octrooien en tentoonstellingen, vroeger ressorteerende onder het Departement van Onderwijs, naar eerstgenoemd departement zijn overgebracht.

Voorts trok het onze aandacht dat het sedert een tweetal jaren bij het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel bestaand bureau voor landbouw- en handelsanalyses, thans is omgezet in een handelslaboratorium, waaraan een scheikundige en een assistent verbonden zijn.

Uitvoerig is thans vermeld hoe het onder het Departement van Gouvernementsbedrijven ressorteerend transportwezen, waarvoor een inspecteur, die tevens belast is met de behandeling van zaken betreffende het zoutmonopolie, in dienst is gesteld, ingericht is.

Het tweede deel van den almanak (personalia) is met eenigszins kleinere, doch zeer luidelijke, letter dan vroeger gedrukt. Als gevolg daarvan is dit deel, dat thans ongeveer 105 bladzijden minder telt, veel handiger geworden.

Verder is het blad niet weinig verbaasd, dat in het begin van den Regeeringsalmanak eenige bladzijden voorkomen, bedrukt met reclames van particuliere industriële ondernemingen, hetgeen te voren voor zoover wij weten nimmer geschied is.

Is niet behoorlijk, meent De Java-Bode, en het moet ook niet meer voorkomen. Een ander jaar vinden wij nog het boek met annonces doorschoten; en dezen weg opgaande zien wij, bij de intrede van den volgenden Gouv.-Generaal, de paneelen van den staatsie-karros beplakt met reclames voor Pink's-pillen en sunlight zeep.

Handleiding voor agrarische regelingen.

Was het reeds uit de Indische bladen bekend geworden, dat eenige maanden geleden ter Landsdrukkerij te Batavia een werk verscheen betreffende de toepassing van de wettelijke bepalingen en administratieve voorschriften van het agrarisch recht in Ned.-Indië, thans is deze handleiding ook hier te lande verkrijgbaar gesteld (bij Martinus Nijhoff te 's-Gravenhage).

Het lijvige boekdeel is onder leiding van den heer J. Polak, samengesteld door de ambtenaren bij het Dep. van Binnenl. Bestuur J. F. W. van der Meulen en J. Ph. Freyss, met uitzonderingen van de hoofdstukken IV (Het Inlandsch bezitsrecht) en V. (Regelingen op agrarisch gebied in Zelfbesturende rijken), welke door den heer J. van der Marei, Adjunct-Inspecteur voor agrarische zaken, zijn bewerkt.

De overige hoofdstukken behandelen: I. De grondslagen der agrarische wetgeving voor Nederlandsch-Indië. II. Het Staatsdomein. III. De wijze van beschikking over grond. VI. Particuliere landerijen.

In een uitvoerig Voorwoord merkt de heer Polak o.m. op, dat er groote behoefte bestond aan genoemde handleiding. Het verdienstelijk werk van den heer A. Mijer, getiteld: De agrarische verordeningen in Ned.-Indië, waarvan de derde en laatste druk meer dan 25 jaren geleden verscheen, is uiter aard verouderd, hetgeen in zeker opzicht eveneens geldt ten aanzien van het in 1895 verschenen, door den heer D. F. W. van Rees samengestelde, eerste deel eener verzameling van agrarische verordeningen in Ned.-Indië, van welk werk geen verdere deelen het licht hebben gezien.

Wat eindelijk aangaat het in het jaar 1909 onder den titel „De voorschriften betreffende agrarische aangelegenheden in Ned.-Indië” verschenen werk van de hand van den gepensionneerden Kolonel, de heer D. Brakel, zonder te kort te doen aan de verdiensten daarvan, mag worden verklaard, dat deze compilatie als gevolg van de onbekendheid van den schrijver met de toepassing der agrarische wetgeving niet geacht kan worden die voorlichting te verschaffen, waaraan in deze behoefte bestaat.

De pest in het Malangsche.

Het jongste Nr. van het Indologenblad bevat een artikeltje over de pest in het Malangsche en de maatregelen welke tegen uitbreiding en tot voorkoming van gouvernementswege worden genomen, verduidelijkt door eenige, op het onderwerp betrekking hebbende, foto's.

In hetzelfde Nr. geeft B. J. Haga nog een overzicht der lezing over de pest in het algemeen, gehouden den 9en Januari j.l. te Groningen door Prof. Dr. C. Eykman.

Neerlands-Indië.

Wederom is een nieuwe aflevering van „Neerlands-Indië, land en volk enz.” verschenen. Ze bevat het slot van het hoofdstuk Mijnbouw en het begin van Hoofdstuk V. Muntwezen-handel-bankwezen, door Mr. G. Vissering. Ook deze aflevering is uitvoerig geïllustreerd.

Een Kamer van Koophandel voor Medan.

De vraag, of het wenschelijk is, dat te Medan, de hoofdplaats van het welvarende gewest Oostkust van Sumatra, een Kamer van Koophandel dient gevestigd te worden, wordt door de Redactie van „De Oostkust” in een brochure, met bovenstaanden titel, onder oogen gezien. Hoofdzakelijk bestaat het betoog uit cijfermateriaal, ontleend aan de jaarlijks verschijnende Statistiek van den handel en de in- en uitvoerrechten in Ned.-Indië, waarvan de samenstellers zeer handig gebruik hebben gemaakt om aan te toonen, dat Medan minstens evenveel rechten heeft als Padang (Sumatra's Westkust) en Makassar (Celebes), op welke plaatsen reeds sedert geruimen tijd Kamers van Koophandel zijn gevestigd.

De Indische Mercur. 30 Jan. 1912.

Inhoud: De Gouvernements Kina onderneming. (Jaarverslag over 1910, besproken door Prof. P. van der Wielen.) — Het Proefstation voor thee te Buitenzorg, door Dr. A. W. Nanninga. — Cacao-boorders, door Dr. H. M. Quanjer. — Mededeelingen van het Proefstation te Medan, refereert door P. Hondius. — Landhuurreglement voor de Vorstenlanden. — Plannen voor de Ned.-Indische tentoonstelling te Parijs in 1914. — De Internationale opiumconferentie te 's-Gravenhage. — Vereeniging van rubberplanters ter Oostkust van Suriname. — Kultuurberichten. (Irrigatie op Java. — Boschwezen op Java en Madoera. Inlandsche tabaks- en theecultuur op Java. Enz.) — Kleine mededeelingen. (Rijst-speculaties op Java. Enz.) — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken

Ten slotte nog eenige publicatiën in verband met de Indië:

De ambtenaar bij het Boschwezen in Ned.-Indië.

Overzicht van den werkring en van de bepalingen betreffende opleiding en voorschriften, door A. J. van Deventer. (Uitgegeven door de afdeling: Informatie-bureau van de Vereeniging „Oost en West”, als No. 5 van de serie: Staats- en particuliere betrekkingen in onze overzeesche bezittingen.)

De haven van Curaçao. (Overgenomen uit het Overzicht der voornaamste van 1 Sept. 1910 tot 15 Juli 1911, door het Ministerie van Buitenl. Zaken behandelde en voor openbaarmaking geschikte aangelegenheden.) (Marineblad, 1 Februari 1912.)

De peper-cultuur in de Buitenbezittingen, vervolg. (Korte berichten, 8 Januari 1912.)

Notulen en rapporten der jury's van de vèzeltentoonstelling Juli-Augustus 1911 te Soerabaja. (Publicaties van het Ned.-Indisch Landbouw-Syndicaat, 3e jaargang. No. XVII.) *

Eingeborne als Staatsbeamte in Nederland.-Indien, von C. Th. van Deventer. (Kol. Rundschau. Jan. '12.)

Was die Pandita batik aus ihrer Arbeit zu berichten haben, von Missionsinspector Wegner.

Nog zij gewezen op het belangrijke Februari-Nr. van „De Indische Gids”, waarvan we thans den hoofdzakelijken inhoud opsommen, om in een volgend overzicht op enkele bijdragen terug te komen.

Onze Chineez-politiek in Ned.-Indië in verband met de waardigheid van den staat en de belangen der inheemsche bevolking, door Mr. L. A. Netherburgh. — Ontwikkeling van 't pandrecht, door R. A. Kern. — Nederland en Engeland in Azië, door J. Habbema. — Het erfrecht der Inlanders op Java en Madoera, door M. L. M. van der Linden (slot). — Overzicht van het rapport der Suriname-Commissie (vervolg).

*) Deze „Publicaties” zijn niet in den handel, maar te raadplegen o.a. in de Koloniale Bibliotheek, van Galenstraat 14, Den Haag.

EVERSEN & Co.
Tasmanstraat 142-148.
Telefoon 1854. DEN HAAG.
STALHOUDERIJ.
Levering van maand-Équipages.

VACANT

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25/26 's-GRAVENHAGE

„VIYELLA”-stukgoed

„VIYELLA” Blouses

Mousseline de Laine

NIEUWSTE DESSINS.

Modemagazijn „BRUSSEL”,
Weimarstraat 61 DEN HAAG.

Speciale verkoop van
GEGARNEERDE DAMES-, JONGE DAMES-
en KINDERHOEDEN.
— CHAPELLERIE en BONTWERKEN. —
AUG. W. J. BRÜNINGS.

Tandborstels - Badmutsen - Sponsen
Bandages en Gordels.

Wed. G. STREITWOLF,

TELEFOON 2413.

105, NOORDEINDE 105.

NEDERLANDSCHE VEGETARIERSBOND.

Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:
HEEMRAADSINGEL 217B :: ROTTERDAM,

waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.
LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS.

Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”
onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.

Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —

KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.

Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

VACANT

DE NIEUWE GIDS

[MEDE NIEUWE SERIE VAN DE TWINTIGSTE EEUW EN HET TWEE-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT]

MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN, KUNST, WETENSCHAP EN WIJSBEGEERTE

ONDER REDACTIE VAN: Dr. A. ALETRINO, Dr. H. J. BOEKEN, LODEWIJK VAN DEYSSEL, Mr. FRANS ERENS, WILLEM KLOOS, JAC. VAN LOOY, FRANS NETSCHER

UITGAVE N. V. ELECTR. DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO“ DEN HAAG :: AMALIA VAN SOLMSSTR. 2-4 :: TELEPH. 4424

VAN SEVENTER & PALUDANUS
 Vlamingstraat 21,
 DEN HAAG - Teleph. 4214.

Eerste klasse en toch het goedkoopst adres voor Heerenkleeding naar maat.
 SPECIAAL ADRES voor Uitrustingen.

VACANT

HOTEL-RESTAURANT SANTOSA.

Telefoon 1896. - 's-GRAVENHAGE.

Indisch Restaurant PIEPER BAARS

PRINS HENDRIKPLEIN 3a, 3b, 4.

Plat du Jours vanaf f 0.80.

Diners vanaf f 1.—.

Uitzending van alle gerechten en Diners.

Aanbevelend: _____

L. HANNEMANN, Eigenaar.

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & CIE.,

BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
 SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen wende men zich alleen tot mijn firma te Amsterdam, daar ik in Nederland geen filialen of vertegenw. heb.

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
 te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang“ NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:

- 1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
- 2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tusschen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.

In het bijzonder tracht zij dit te doen door:

- a) het doen circuleeren van koopboekjes, samengesteld door hare leden;
- b) het uitgeven van een tijdschrift;
- c) het vormen van een bibliotheek;
- d) het doen circuleeren van tijdschriften;
- e) het houden van verlotingen;
- f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris-Penningmeester

TH. H. KLINKHAMER - Joan Maetsuyckerstraat 28.

Aanvraag voor het ^{WERKEND} _{CORRESPONDEEREND} LIDMAATSCHAP der Haagsche Philatelisten-Vereeniging.

M.

Hierbij deel ik U mede, dat ik ^{werkend} _{correspondeerend} lid der H. P. V. wensch te worden. Tevens verklaar ik hierbij, dat ik geen handelaar in postzegels ben of plan heb zulks te worden. Ingeval ik evenwel postzegelhandelaar zou worden, zal ik voor het lidmaatschap bedanken. *)

1. Naam:
- (Voluit)
2. Woonplaats:
- (Voluit)
3. Beroep:
4. Leeftijd:
5. Voorsteller:
6. Hollandsche referenties:

Handteekening:

Datum:

Aan den Secretaris der H. P. V.

Contributie per jaar f 3.— en f 2.—.
 Entree f 1.—.

*) Indien men zich opgeeft voor het correspondeerend lidmaatschap vervalt deze verklaring.

O. C. L. VOSVELD, Hof-Opticien - Korte Poten 42. - Tel. 3957 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

VACANT

**A. A. BOLT = CONFISEUR
PATISSIER**

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f — 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	Maleisch Javaansch Soendasch Atjehsch.	} gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,	Javaansch.	
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage,	Maleisch.	
W. F. H. EPKE, 2e Schuijststraat 43, 's-Hage,	Javaansch.	

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.

en
Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: iets over den Inlander en zijn Zieleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat - Fr. Hendriklaan - Theresiastraat.

Vereeniging OOST en WEST
Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelse taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelse taal; hoofdaacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copieer- of vertaalwerk uit het Fransch. Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H.-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië twee zeebaboe's en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willer verleen.

Een geg. korporaal konstabel K. N. M. voor huisbewaarder, bureaunknecht, geldinkasseeren, enz.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bekwamelinnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats:

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.